

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ
FIL. DR. JAN-U. SANDAL INSTITUTE
ALEXANDRU IOAN CUZA UNIVERSITY OF IAȘI
THE COLLEGE OF BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP IN
OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
FACULTY OF SOCIAL AND TECHNICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF ECONOMICS
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ ТА ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

14 квітня 2021 року

м. Чернівці

Чернівці

Технодрук

2021

УДК 336.02:330.34(082)
Ф59

Відповідальні за випуск: доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів і кредиту П.О. Нікіфоров, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту І.Я.Ткачук

Фінансові інструменти сталого розвитку економіки :
Ф59 матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (14 квітня 2021 р.). – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2021. – 376 с.

ISBN 978-617-7611-99-7

До збірника включено тези виступів науковців, представників органів місцевого самоврядування, студентів, присвячені розв'язанню проблем досягнення стабільного розвитку економіки завдяки використанню фінансових інструментів.

УДК 336.02:330.34(082)

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за достовірність та точність поданих матеріалів несуть автори.

ISBN 978-617-7611-99-7

© Чернівецький національний
університет, 2021
© ПБКФ «Технодрук», 2021

6.Крисанов Д. Ф., Варченко О. М. Агропродовольчі ланцюги: ключові проблеми створення та розбудови. *Економіка і прогнозування*. 2017. № 1. С. 72-91.

7. Підтримка аграрного сектора в системі державного регулювання економіки : навч. посіб. / [О. М. Бородіна, Ю. М. Лопатинський, І. В. Прокопа та ін.] ; за ред.: О. М. Бородіна, Ю. М. Лопатинський ; Нац. акад. наук України, Ін-т економіки та прогнозування, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці : ЧНУ, 2009. 280 с.

8. Руденко М. В. Технології цифрової трансформації сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2019. № 23. С. 8–18. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.23.8>

9. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL : <http://www.sd4ua.org/wp-content/uploads/2015/02/Strategiya-stalogo-rozvytku-Ukrayiny-do-2030-roku.pdf> (дата звернення: 01.03.2021).

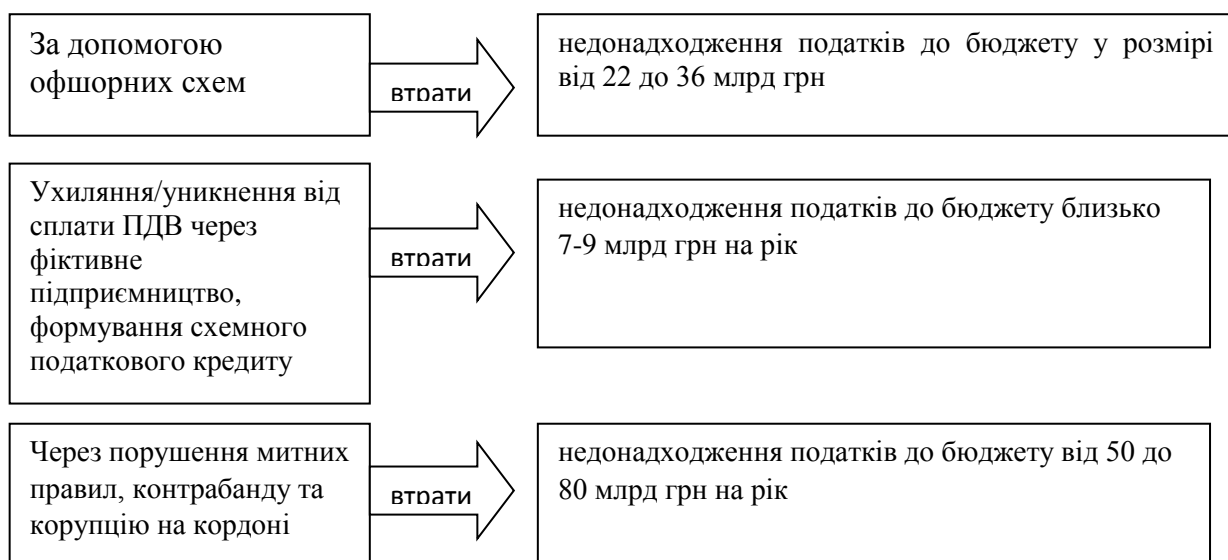
10. Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал : монографія / В. П. Вишневський, О. М. Гаркушенко, С. І. Князев, Д. В. Липницький, В. Д. Чекіна ; НАН України, Інститут економіки промисловості. Київ : Академперіодика, 2020. 188 с.

Волкова О.Г.

к. е. н., доцент кафедри фінансів,
Одеський національний економічний університет

ІНСТРУМЕНТИ УНИКНЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Економічне середовище України, як і будь-якої іншої країни світу, характеризується високою активністю вільного руху товарно-матеріальних цінностей капіталу та робочої сили між державами, зменшенням бар'єрів для міжнародної торгівлі. Зазначені фактори відкривають шлях до використання бізнес-структурами низки інструментів з метою уникнення оподаткування господарських операцій (рис.1).

Рис. 1. Інструменти уникнення від оподаткування
Джерело. Складено за даними [1]

1. Уникнення від оподаткування за допомогою офшорних схем є популярним серед крупного бізнесу та заможних громадян, з огляду на його високу вартість. Цей інструмент використовується як легальна мінімізація податкових зобов'язань, зокрема агресивне податкове планування та оптимізація, використання розбіжностей та прогалів між різними правилами оподаткування, а також пільгового оподаткування в різних країнах. В результаті здійснюється переведення прибутку українського походження без оподаткування до країн з нижчими або нульовими податковими ставками.

За даними дослідження, проведеного за запитом Європарламенту у період 2015-2017 рр. до «податкових гаваней» реалізовували такі найбільші експортні товари як залізна руда, сталь та продукти сільського господарства: зернові культури, жири й олії [38].

2. Ухилення/уникнення від сплати ПДВ через:

- фіктивне підприємництво (missing trader), зокрема карусельні схеми: товари багаторазово перепродаються і експортуються, внаслідок чого експортер відшкодовує ПДВ, а постачальники, не сплативши податок, зникають.

- схемний податковий кредит: Товар офіційно імпортується до України, зі сплатою до бюджету ПДВ на імпорт та формуванням податкового кредиту. У подальшому такий товар офіційно знаходиться на обліку підприємства, а фактично без документального оформлення реалізується за готівку. Таким чином, підприємство має можливість оформлювати податкові накладні на всю суму імпортного ПДВ, на суму яких протиправно формують податковий кредит одержувачі таких податкових накладних, а отримані на рахунки кошти повергають клієнту готівкою за вирахуванням процентів за таку послугу.

3. Порушення митних правил, контрабанду та корупцію на кордоні:

1. Недостовірне митне декларування шляхом заниження митної вартості, характеристик товару, неправильного кодування:

1.1. схема підміни товарів різних товарних груп або підміни найменувань товарів в межах однієї товарної групи (так званий «пересорт»);

1.2. викривлення опису, кількості товару, що дозволяє зменшити розмір митних платежів;

2. Чорна контрабанда - незаконне переміщення товарів через митний кордон поза митним контролем (лісами, полями) або без митного огляду за певну плату.

3. Зловживання пільгами наданими міжнародними договорами та законодавством України - ввезення промислових партій товарів

поштовими та кур'єрськими відправленнями або під виглядом провозу особистих речей.

4. Перерваний транзит: товар ввозиться на територію України (або вивозиться з неї) за митними режимами що не передбачають сплату митних платежів (транзит; тимчасове ввезення або вивезення; митний склад; переробка на митній території або за межами митної території) та зникає або підлягає фіктивному вивезенню.

Державний аудит Рахункової палати України ефективності діяльності державних фіскальних органів України свідчить про не забезпечення останніми ефективного податкового адміністрування, що призвело до ненадходжень до Державного бюджету протягом 2019-2020рр.[2] За таких умов, питання боротьби з існуючими схемами ухилення від сплати податків залишається першочерговим завданням фіскальних органів України. Дефіцитний стан державного бюджету вимагає підвищення фіскальної ефективності податкової системи держави. Разом з тим, збільшення податкових надходжень до бюджетної системи держави має відбуватися не за рахунок підвищення податкового навантаження, а за рахунок підвищення ефективності адміністрування існуючих податкових платежів, що ґрунтується на протидії та ліквідації різноманітних схем ухилення від сплати податків або агресивної податкової оптимізації.

Список використаних джерел

1. Порівняльний аналіз фіскального ефекту від застосування інструментів ухилення/уникнення оподаткування в Україні: нові виклики/ Інститут соціально-економічної трансформації Центр соціально-економічних досліджень CASE-Ukraine. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uploads/assets/files/2019/Pdf/Analiz-shem-2019-FINAL.pdf> (дата звернення 19.03.2021)

2. Звіт про результати аудиту ефективності діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України. *Рахункова палата України*. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2020/34-3_2020/Zvit_34-3_2020.pdf (дата звернення 19.03.2021)

Грешко Р.І.

к. е. н., доцент кафедри фінансів і кредиту,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ОПТИМІЗАЦІЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВ

Негативні тенденції в економіці України, зумовлені карантинними заходами здійснюють вкрай негативний вплив на фінансово-